

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 8 frt — kr.
Félévre . . . . . 4 „ — „
Negyedévre . . . . . 2 „ — „

Közsegeknek, körjegyzőknek,
néptanítóknak:

Egész évre 6 frt. — félévre 3 frt

Egyes szám ára 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly fia, Domján L., Engel Lajos, Trainer Lipót kereskedésénél és Tausz Vilmos dohánytözsödében.

PÉCS

POLITIKAI VEGETARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legutányabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttérben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendők.

Megjelenik hetenként kétszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda. Kéziratok nem adatnak vissza.

A magyar nyelv tanításáról az idegen tannyelvű népiskolákban.

Irtja: Schaffer Károly szabolcsánystelepi néptanító.

II.

A magyar nyelv tanítását már a népiskola első osztályában, mindjárt a tanév elején, az iskolai rend és fegyelméhez szoktatás alkalmával kell megkezdeni és ugyancsak a mindennapi iskolakötelezettség utolsó évében, a hatodik osztályban be is kell fejezni. Azért a tananyag megválasztása igen-igen szorgos körültekintést igényel a tanító részéről. Szem előtt tartva azon elvet: „Keveset, de jól!” nem fog a végtelenbe veszni, hanem a legszükségesebbekre szorítkozik. Ha tekintetbe vesszük, hogy az iskolázatlan magyar pór sem ismer anyanyelvétől 1000—1200 szónál többet, úgy meg van adva azon határ, melyet a népiskolának, kedvezőtlen körülmények között, túllépnie szükségtelen, a melyen azonban innen maradnia nem szabad.

Már most 1200 szót véve alapul hat iskolai évre, esik egyre 200, melyből, 40 heti (9 havi) szorgalom idő mellett, egy hétre 5, szóval öt szó jut. És ennyi szónak betanítását, azt hiszem, joggal megkövetelhetjük minden nem magyar tannyelvű népiskolától.

Most még csak az a kérdés: miről tanuljanak növendékeink beszélni magyar nyelven?

Ha valahol, úgy bizonyára itt kell tekintettel lennünk azon elvre: „Ne az iskolának, hanem az életnek!” Azért kerülni fogjuk a száraz nyelvtani szabályok bemagoltatását, hanem ezek helyett megtanítjuk növendékeinket beszélni mindarról, miről a közönséges életben naponként lesz alkalmuk társalogni. Kezdetjük ezt mindjárt az iskolában előforduló tárgyakon: a taneszközökön és iskolai bútorokon. Ezekről áttérünk a szülői házra és ennek környékére, a konyhai és asztali eszközökre, az ételekre és italokra, a házi és ház körül tartózkodó állatokra, az emberre és családi viszonyaira; innen a helysége és lakosaira és ezek foglalkozására fordítjuk tekintetünket, ezek után a helység határára, a szántóföldekre, erdőkre és vadállatokra vetünk egy rövidke pillantást, a mely alkalommal a földrajzi előfogalmak is kifejtetnek; végezvén ezeket, az égi testeket és a természeti tünevényeket, utóljára pedig a mindenható és végtelen bölcseségű Istent teszszük megismertetésünk tárgyává.

A magyar nyelvnek ez úton való elsajátítása és a magyar beszédnek ilyenépen gyakorlása az első osztályban egészen az anyanyelvi beszéd és értelemgyakorlatok alapján történik, a mennyiben mindaz, mi anyanyelven tárgyaltott, rövid kivonatban és a lehető legegyszerűbb mondatokban, magyar-nyelven is begyakoroltatik.

A második osztályban, hol a gyermekek már megtanultak magyarul írni és olvasni, a magyar nyelv tanítása a beszéd és értelemgyakorlatok mellett, az olvasókönyvre is támaszkodik. A harmadik osztálytól fölfelé pedig teljesen az olvasókönyv válik a magyarnyelvi oktatás középpontjává. Azért az olvasókönyvek úgy szerkesztendők, hogy a beszéd és értelemgyakorlatoknak támogatására és kiegészítésére szolgáljanak. Mindaz a mit a növendék szabad tanítás útján elsajátított, kibővíve — ugyanazon szavakkal és mondat szerkezettel — foglaltassék az olvasókönyvben is, hogy így, a fil a szem által is támogatván, a tanultak marandóbb hatást gyakoroljanak az emlékezetre. Legyenek ezenkívül az olvasókönyvben rövid és könnyű, a növendékek nyelvképességének megfelelően irt magyar népmesék, erkölcsnemesítő elbeszélések és költemények.

Itt kell megjegyeznem még azt, hogy a magyar olvasókönyvben — az alsóbb fokon természetesen csak igen rövid kivonatban, — ugyanazon olvasmányok forduljanak elő, a melyek az anyanyelviben; hogy így az eltárgyalandó magyar olvasmány az anyanyelven egyszer már megbeszélte vagy legalább is gépiesen elolvasott olvasmányban támogatást találjon.

Nagyon csaldódnék az, a ki azt hiszi, hogy a magyar olvasás és írás, továbbá néhány szólásformának és költeménynek

A „PÉCS” TÁRCÁJA.

Halottak napján.

(A „Pécs” eredeti tárcája.)

Halottak napja van. — Megélnékül ma az elhunytak máskor oly csendes, néma birodalma. A sirhatokon lobogó lángok elhunyt szeretneink fájó emlékének szentelve oly kísértetiesen égnek, mintha csak betűk lennének e lángok, melyek e szavakat adják: Memento mori. Igen, ha máskor nem, e napon a tűzfényben égő sírok, a könnyes szemek, a térdelő alakok láttára a legfásultabb kebel is feldobog, s e dobbanás azt sugja: Memento mori.

Nem változtatja meg e hangulatot a cifra koszorúk beláthatatlan tömege sem, nem az itt-ott felhangzó vidám kacaj a könnyelműbbek részéről, mer' azért a legtöbb arcon a bánat árnya ül, a legtöbb szemben a fájdalom gyémánteseppjei csillognak, s a legpompásabb, legrágább koszorút is csak a fejfára, a sirhantra teszik, — a fejfára és a sirhant pedig azt jelenti: Memento mori.

Majd megkondul a harang csengő bongo nyelve, estimára hiva a jámbor lelkeket, s ma az is imádkozik, ki máskor erre rá sem gondolt; hisz oly hivogatólág szól az ére-

nyelv az esti csendben, s a környezet — a megkoszorúzott sírok, a halavány lángok kísérteties fénye — mind, mind oly imara hangolók. . . Soha haragszó oly világosan nem mondja, hogy meg fog utolsó oránk is kondulni, mint épen halottak napján, — az elköltözötték e gyászos, s mégis oly kedves ünnepe. . . Elmulnak a kegyeletnek szentelt tünde percek, még csak néhány siron pislog a gyertya fény, s lassanként ezek is kialszanak, s a lángok végső fellobbanása is azt jelenti: Memento mori!

Miként a gyertyafény, úgy tűnik el egykor éltünk fénye is. . .

Ismét csendes a temető, egy évig nyugodhatnak újra a holtak, nem igen gondolunk reájuk, hisz itt vannak az élők, s azok előbbre valók.

Ejféltájba már ép oly szomoruan suttog a szellő a hantokon s a szomorufűz lombjain keresztül, mint máskor, s noha senki se hallja, senki sem érti e suttogást, ez mégis csak azt mondja: Memento mori.

Akkor is halottak napja volt. . . gyönyörű holdvilágos est. A csillagok, ez ezernyi isten-zemek egyesülve a sirdombokon fénylő gyertya-lángokkal nappali fényt kölcsönöztek a k. . . . . temetőnek.

Mi is kimentünk, leróni a kegyelet adó-

ját elköltözött szeretneink sírához, s kiközögni fájdalmukat, hisz oly jól esik a síras a szenvedőnek, — mi, mondóm: atyám, a jó öreg, a világon a legjobb anya, én és testvérem, a széke fűtő élénk gyermek-ifju, kedves jó ősém s egy anygylarcu kis leány.

Egytér már a lángok, hulltak már a könyvek bőviben, hisz oly sok siratni valónk volt, 4—5 gyermekkorban elhunyt kedves ifju lény, mindmegannyi még bimbójában feltört virág; elhangzott már a haragszó, megszállott már imánk az Ur csillagtrónusához elköltözött kedveseink lelki üdvéért, kialudtak a lobogó lángok, elcsendesült újra a szomorú táj s indultunk hazafelé szótlanul, elménkben még mindig a holtakkal foglalkozva. . . Alig mentünk néhány lépésnyire, — oly élénken emlékszem rá, mintha tegnap történt volna, pedig már nyolc év tült el azóta sas-szárnyakon — midőn ősém így szólította meg atyámat:

Ugy-e, jó atyám, jövőre az én síromon is égnek majd a gyertyák, mert meglásd, én meghalok. . . Érzem, tudom. . . Oda temessetek a többi mellé, ott majd jól érzem magam, mert tudom, hogy a kik mellettem lesznek, szeretnek. . . Ne sokat, csak egy gyertyát eggesetek és kicsinyt, hisz én is oly ifju vagyok még. . .

betanításával a magyar-nyelvi oktatásnak már eleget tett.

A magyar olvasással és beszédgyakorlattal — mert e kettő mindig egy ütt jár — párluzamban halad a magyar-nyelvi fogalmazás és helyes írás tanítása. Utóbbi nem nyelvtani szabályok bemagoltatásával, hanem helyes szóképek elsajátításával gyakoroljuk be. Azért az első fokon igen sokat és helyesen másoltassunk. Midőn növendékeink már annyira haladtak, hogy gondolataikat magyarul hejyesen kifejezni és leírni is tudják, adott kérdésekre leiratunk velük a beszéd és értelemgyakorlatokból már feldolgozott valamely tárgyat, vagy valamely eltárgyalt olvasmányok rövid kivonatát. Előinte, természetesen, úgy szerkesztjük kérdéseinket, hogy növendékeinknek csak a kérdés tárgyát kell bejűkük illeszteniük, s így lassanként annyira vihetjük őket, hogy a felső fokon apró leírásokat, leveleket és egyéb ügyiratokat szabadon is készíthetnek magyar nyelven. Főhasználatjuk itt a postai szállító-leveleket, utalványokat és más, a közéletben gyakrabban előforduló ily kitöltésre alkalmas nyomtatványokat is.

Mindezeket tanítjuk a tanrendben is kitüntetett, szorosabb értelemben vett magyar nyelvi órákon. Azonban ez nem elég!

A magyar nyelvet a népskola minden tantárgyán lehet és kell is gyakorolni. Mint legalkalmasabb, mindjárt az első osztályban, kinálkozik a számtan. Alig 20 szék betanítása szükséges, hogy az egész számkörben a végtelenig mozoghassunk mind a négy alapművelettel. Az alkalmazott példákra elég anyagot szolgáltatnak a beszéd és értelemgyakorlatokban, a földrajz és történelemben elő forduló dolgok.

A testgyakorlatoknál magyar a vezényező; a játékoknál (és csak magyar gyermek-játékokat játszassunk), melyeket ép úgy, mint a testgyakorlatoknál a katonai rendgyakorlatokat, dallal köthetünk egybe, szintén a magyar lesz az uralkodó nyelv; és a mit akár itt, akár a rendes ének

óra alatt énekeltetünk, tősgyökeres magyar dallam legyen; az üzenés a szépirásnál és a rajzkutatásnál ugyancsak magyar nyelven történiük.

A tanítás előtt, az alatta és utána gyakrabban előforduló cselekvések, figyelemzetések és megszólítások szintén magyar nyelven mondandók.

(Vége köv.)

A tudományos szellem élesztése a papság körében.

— Megnyitó beszéd, melyet a Szent-Pál-társulat első közgyűlésén tartott dr. Rézbányay József. —

„Ne szűnjél meg, fiam, — ínt a szentlélek!” — a tanítást hallgatni és ne légy járatlan a tudomány szólásaiban.“

És nem ezt mutatja-e a szentatyák példája?

Szt. Jeromos közel 30 évet szentelt a szentírás tanulmányozásának.^(*) Arany-száju szt. János tanulmányai közben néha az evésről napesig megfeledkezett^(**); szt. Ágoston szünet nélkül tanult és jegyezgetett.^(†) Origenes egymaga vagy 2000 kötetet szerkesztett, nagy szt. Gergely egész népeket tanított, írt és tértített; szt. Ágoston tudományával ezeket megfélemlített s századokra kibátó évkvet hirdetett Pantaenus iskolát állított, szt. Tamás az iskolák körében új irányt követett s a tudomány világában maga egy világot fölfedezett; szt. Bernát szellemi papákat kormányozott, nagy szt. Leo szellemi főnsége egy egész kort vezetett.

Eusebiusnál^(‡) olvassuk, hogy Valens, a jeruzsálemi egyház szerpapja, kit nemcsak tisztos kora, hanem ismeretei is emeltek, úgy tudta a szentírást, hogy abból bármikor bármit kívülről elmondhatott. És élt egy János nevű vak — később vértanú — a ki az egyházi gyülekezetekben kívülről szokta mondani a szentírást: mert szemei világát már rég elveszítette és a bíblia oly mélyen, oly híven bevészte emlékezetébe, hogy annak bármely könyvét, vagy fejezetét, ki, a hol akarta, idézhette, mint a ki — teszi hozzá az író — a szentírás összes könyveit nem kőtblára, sem papírra, hanem szívébe vésve, tiszta lelkében és értelmi fényében tartá följegyezve.

És kik voltak az első ker. századok tanítói? A püspökök, az áldozópapok és diakonokok.

A szentatyák mindenkor megkivánták az egyház szolgáitól, mint nélkülözhetetlen kellett, a tudományt.

Alexandriai Kelemen^(§) azt mondja: „Valamint a földművelésben és gyógyászatban azt tartják legképezettebbnek, ki a termelésre és gyógyításra legtöbb hasznos ismeretet tett sajátjává, úgy azt kell legkiműveltebbnek tartanunk, ki minden dolgot viszonyba hoz az igazsággal, ki a mértanból és nyelvtanból, a zenéből és bölcsészettől önmaga gyűjt össze mindent, mi a hit védelmére szolgál. Azon harezos pedig, ki nem eléggé gyakorolta be magát, bizonyára meg fog vettetni. — és helyesen jegyzi meg, hogy sokoldalú s bő tudományosság szerzi meg hallgatói bizalmát annak, a ki a hit főfogatait előadja.“

Nagy szt. Vazul korában a profán tudományok hatalmas védőjének is tartották.

* Páld. k. 2. 10. 11. — ** Sulpicius Sever. Dialog I. n. 8—9. — ** Pallad. Dialog. de vita S. Joan. Chrys. Socrat. Hist. Eccl. I. b. — Sozomen. Hist. Eccl. I. 8. — † Prosper Aquitan. Chronicon. — ‡ Lib. de Martyr. Palaest. c. 11. 13. — § Stromata. IX. 342. — † U. ott.

Széles ismeretei között különösen a szentírás alapos ismerete, a hagyományok folytonos művelése foglalt el kiváló helyet, jártas az egyház kánonjaiban, kiválóan járt s a logika és dialektika elemeiben és korának elsőrangú szónoka. Rotterdami Erasmus műveit megbecsülhetetlen kincsnek mondja. E nagytekinthető szentatyá komolyan ajánlja a szépirodalom tanulmányozását.⁽¹⁾ Róla mondja nyssai szt. Gergely, hogy dícséretreméltó munkát végzett, midőn profán tudományosságot is hozott az egyházi tudományba.⁽²⁾ — Nazianzi szt. Gergely a tudományt minden földi javak legnagyobbikának mondja és hozzá teszi: „én nemcsak azon tudományról szólok — ugymond — a mely a miénk és mely minden külső bíjt megvetve, kizárólag a megváltás művere és a lelki eszmék szépségére szorítkozik, hanem azon tudományosságról is, mely kívülről jő és melyet némely értelmellen keresztények, mint hamisat és veszélyeset, mint olyat, mely a lelket isentől elvonja, elvetnek.“⁽³⁾ — Hasonlóképpen szt. Jeromos. Ep. ad Marcellan. opp. H. II. r. 62. l. — Szt. Ágoston pedig így vélekedik: „Ha azok, kik magukat bölcsésznek nevezik, valami igazat és hitünknek megfelelőt mondtak, attól nemcsak nem kell félnünk sőt tőlük, mint jogtalan birtokosoktól,őt saját használatunkra át kell vennünk.“ Megjegyzi, hogy azon igazságok, melyek iratainkban el vannak szórva, mind megannyi nemesez, melyet az ige hirdetőjének föl kell használni az evangélium helyes hirdetésére. „Vajjon máséket cselekedett-e — mond ő — annyi jámbor hívő közöttünk? Mennyire megrakva arannyal, ezüsttel és drága bőlönyökkel, látok mi Cypriant, a nyajas tanítót és boldog vértanút Egiptomból távozni? Mennyit vitt el Lactantius, Victorin, Optatus, Hilarius?“⁽⁴⁾

Ha innét a középkorra térünk át, e rend vala az — mondhatjuk verulami Baco-val⁽⁵⁾ — mely a szittlyák és saracénok boro-hanásai alatt is megőrizte kebleiben a tudomány maradványait, melyek különben teljesen elenyésztek volna. — Vessünk egy futó pillantást a történelmre. Ki volt az, ki a tudomány szent tűzét a népvándorlások zajában feltartotta és ápolta, ha nem a zardák csendes lakói? Ki vette meg a falusi iskolák alapját, mint az egyetemeket s közvetítette ez által a legkiterjedtebb értelmi haladást, más, mint a papság?

Saját rendünk érdemeiről szólni, a borostyánt magunk halántékára fűzni még akkor is nagy és merész vállalkozás, midőn a kor halátlansága bennünket az önvédelem e nehéz eszközéhez nyúlni kényszerít, — de itt sem az öndicséret, sem önvédelmi rendszabály az egyházi rend érdemeinek elsorolását nem létesíti, e pár halvány vonás csupán tudományos kutatás és történelmi alapon nyugvó kimutatás annak, minő feladatokat kelte számolnia a klerusnak az emberiség körében? Mire vette őt hivatása és miként oldotta meg ezt? Ez ezézlata amaz eszmének, mely ez értekezésünkben vezérelvül szeméink előtt lebegett. — Amaz ősapk serény utódaira az egyház multja képerőlt intő s tiszteletre emlékeztető szózat hangozand le; meg fogja mutatni a késő ivadéknak, hogy mit műveltek egykor ősei!

A középkorban a plébániákhoz csatolt iskolákkal találkoznak, melyek alapítását először egy egyházi zsinat (I. Vasionense can. I.) rendeli el. Majd a püspöki lakok- és kolostorokban is iskolák nyíltaknak. (II. Toursi zsinat.) Feltartja a középkori papság az emberiség előtt tudomány legdragább kincseit. Áldozópapok rendeltetnek ki a püspök által az ifjúság nevelésére és oktatására. Kezdetben csak a tudományok lemei, majd a humaniorák is tárgyat képezik az oktatásnak.⁽⁶⁾ — Gregorius Turonensis szerint⁽⁷⁾ nem-

Bámulva, s a félelem bizonyos nemével hallgattuk a máskor oly pajkos, vidám fiút... Mi ez, előérzet tán, vagy csak balga szóbeszéd?

... Egyik nap a másik után múltott, s hét a hét után... De hónap csak egy múltott el... A virágzó gyermek hervadni kezdett, már már feledésbe ment szavai jutottak mindnyájunk eszébe... mig nem a szavak teljesedtek, mig nem egy éjjel, még ugyanazon évben bekövetkezett, a mitől annyira féltünk, s Odón, a kedves testvér, a szöske gyermek ifjú elment testvérehez nyugodni békén. — hisz azok szeretik őt.

Azóta hét éven át egygyel többre gondol a kis család, halottak napján egygyei többért lobognak a lángok, esordúlnak a a könnyek, egygyel többért hangzik fel az ima...

En mind a hétszer csak lélekben voltam ott.

Ott leszek az idén is s így fog hangzani imám: Nyugodjál kedves, jó ócsém békén, csendesen; legyen sirhantodnak a kökeresztben kívül keresztfája is, — kesergő szülőid megszentelt fájdalma, s fűződjék keresztáldoz repkényként testvérid, rokonid s barátid emléke. S ebredésed a nyugovásból legyen örvendetes, — legyen dicső!

⁽¹⁾ Basil. Opera I. 24. H. — ⁽²⁾ Opera. De vita Moš. I. 209. — ⁽³⁾ Greg. Naz. Orat. Funeh. in land. Bas. M. Op. I. 323. — ⁽⁴⁾ De doctrina christ. II. 40. — ⁽⁵⁾ Verul. Baco. De dignit. et augment. scient. VI. 63. — ⁽⁶⁾ Surus 17. Jan. Thomassini Vet. et Nova. Eccl. discipl. P. II. l. 2. c. 26. — ⁽⁷⁾ Histor. I. 5. c. 45.

csak a köznép, de a fejedelmek is a klerusoz fordulnak, mint Childbeert, Chilperich, utran — s ugyanott a nyelvek ismereteit tanítják.

Hispániában, Olaszországban, Angliában, Germánia földjein és Keleten a VI., VII. és VIII. században a világi papság s szerzetesek által szerte iskolák alapítának és a századok tudományosságának első alapja megveteték. Szt. Benedek rendjének szabályai előírják a szerzeteseknek, a kézi munka mellett a tudományos foglalkozást. A tudományok terjesztésében és művelésében a Szentszék maga jár mindenütt jó példával és intésével elől. — Baronius*) említi: midőn Arator, a római egyház alszerepája Historia Apostolatus című művét hősi versekbe szedve, Vigilius pápának felajánlotta, a római előkelőség és a tudományok kedvelői kérték a pápát, engedje meg, hogy nyilvánosan felolvassassék. Szt. Péter egyházába (J. Petriud vincula) özőnlött a klerus és a nép java, hol folytonos tapsok és lelkesült kiáltások között telt el a négy nap, melyen át a fiatal pap a hallgatókat versben oktatta.

Nagy Károly alatt különösen grammatikát, szentírást, zenét, számvetést (computum), helyesírást (orthographiát), gyógyászatot (mediciná), jogot (canones), szentírákat és hazai törvényeket (leges) tanulnak és tanítanak a szerzetesek s világi papok.)²⁾ Nagy hürvére jutott ezen korban Alcinu tounsi iskolája. Jambor Lajos alatt virágzik a híres tounsi iskolán kívül a lyoni, fuldai, párisi, valamennyi között pedig kitűnik a római, — mind egyháziak vezetése alatt és általuk szervezte. Utódaí és különösen a két Ottó alatt kezdenek, az egyháziak kezdeményezésére, az u. n. szabad művészetek (artes liberales) virágnia. A középkorbeli egyházi iskolákból emelkednek ki az egyetemek. Midőn pedig a XIV. s XV. században hanyatlásnak indul az egyetemeken az ifjúság erkölcsi élete, az újkor hajnalán, a tridentí zsinat elrendeli a szemináriumok megalapítását és egy új lelki és tudományos szellemi élet korszakát nyitja meg Thomas, i. h. II. l. 1. c. XCII—CII.

Majd a természettudományok felé fordul a közfgyelem. Az egyházi rend e téren is kivette a maga részét. Ott látjuk rheimsi Gerbertet (II. Silvester), Albertus Maquust, magát szt. Tamást is és Rogerius Baco, ferenczrendi szerzetest, kik a természettudományok terén mely buvatatukkal koruk előharcosaivá küzdöttek föl magukat. A XV. század végén már meglehetősen kifejlett algebra, háromszögmértant, számvetésben tizedes rendszert tanítanak; majd átalakulni látjuk kezökben az egész orvosi tudományt, a egytant (alehimiát), bányászatot; javított papírt, messzelátót, tökéletesített órát, harangot, fa- és rézmetzet stb. találnak, — míg a kor élen mindentűt egyháziak állanak.

*) AnnaL a 535. n. 89. 92. — *) Thomassinu Ott. P. III. l. 2. c. 19. 289. l. — (Folyt. köv.)

LEVELEZÉS.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Egykor Londonban, egy népes meetingen, valamelyik sztrájkoló péklegény kezdte szónoklatát így: „E n e s A n g l o r s z á g .” Körülbélit ebben a formában tetszeleg magának G ö t t fötanító ur is, midőn a szent-lőrinci járás tanítószágának nevében beszélve, védelmére kel (gondolom: hivatalanul) az ottani főszolgabíró urnak, s szörnyű felbuzdulásában az én fellepésemet e m e l y ö s n e k és r o s s z a k a r a t u n a k nyilvánítja s a szokatlan hangu főbírói rendeletek jogosultságát a járásbeli tanítók n e g l i g e n t i á - j á v a l bizonyítja. Szerenese, hogy nem mindnyájan gondolkoznak így, hanem hát nem is vagyunk mindnyájan fötanítók! Mindjárt melegiben megjegyzem, hogy az igen t. fötanító ur, az ő ifjonti korában, mikor a magyar irály-gyakorlatokon kellett volna résztvennie, a tanórákat aligha „diligenter frequentálta.” De ez melles; a fő-

dolog az, hogy nem értettük meg s bajosan is fogjuk valaha egymást megérteni. Ennélfogva nem is vitatkozom tovább.

Nem vitatkozom 1-ór azért, mert a 63. számban általam felsorolt tények közül egyetlen-egyet sem cáfolt meg; 2-or, mert fölöt-tébb ijléstelen dolognak tartanám egy bírlapban nehézményépek elmondottakat még akkor is tovább özni-főzni, mikor ahhoz a legközvetlenebbül érdekelt félnek egyetlen szava nincs; 3-or, mert egyáltalában nincs kedvem vitába bocsátkozni olyan ellenféllel, (ha mindjárt fötanító is) a ki simpla impressiók után indul, mely impressiók egyedüli szabályozója az egyéni műveltség, s a ki e közben meg arra is ráér, hogy az új főszolgabíró urnál annak idején tisztelgett s e nagy ünnepségből kiharadt tanítókat hitfelekezett szerint osztályozza.

Hát mi, közönséges ésszel ellátott e l e m i i s k . tanítók, erefelé így gondolkozunk s épen nem tehetünk róla, ha a t. fötanító ur föllépése a m i e l e m i e s észjárásunkra azt a b e n y o m a s t e t t e , hogy a h i z e l - g é s n é l n o m e g a fogadatlan prókátor szerepénél e m e l y ö s e b b a világon csakugyan semmi sincs.

Csányi.

H I R E K .

Kinevezés. Kisfaludy Imre pécsi kir. itelő táblai bíró első osztályú táblai bíróvá léptettetett elő. — A b a y Leo aljárásbíró a pécsi kir. tábla tanácsjegyzővé neveztetett ki.

Elöléptetések. A 8-ik h. huszárezredben K á l m á n Frigyes alezredes ezredparancsnok ezredessé, K r i s t ó f Béla őrnagy alezredessé, C s i g ó Kálmán hadnagy főhadnaggyá, H i e k e r Károly főhadnagy kezelő tiszt százados kezelőtiszté, W a r s á t z Károly állatorvos fő állatorvossá, V i t z i á n Albert és Siráky Aladár tisztihelyettesek hadnagyokká léptettetettek elő. — Itt emlíjük meg, hogy gróf S t r a c h w i t z Móritz 10-ik h. ezredbeli főhadnagy századosá léptettetett elő.

A főispáni titkár báró F e j e r v á r y Imre pénteken hagyta el városunkat, hogy fogalmazói állását a belügyministerumban elfoglalja. Báró Fejérváry itteni tartózkodásának ideje alatt szorgalmas és alaposágra törekvő hivatalnokként tanultk ismerni, kinek közpályája elé méltan tekintünk szép reményekkel.

Az új községbíró. A dr. K a s z a Józsefnek jogakadémiai tanárá történt kinevezetése folytán megüresedett községbírói állás a csütörtöki városi közgyűlésen töltetett be, azonban csak ideiglenesen, mert a főispán távollétében, kit hivatalos ügyei sürögösen Budapestre szólítottak, amiért a közgyűlésen Aidingér János kir. tanácsos polgármester elnökölt — a kijelölt bizottság nem ülhetett össze. Ezen kívül igen figyelemre méltó érül emlité föl a polgármester azon körülményt, hogy az igazságügyminister kijelentése szerint a bagatell-ügy rendezése közel kilátásban van, amikor a községbírói állások esetleg mellőzhetőek is lesznek. Ez okokra való tekintettel a közgyűlés községbíróvá ideiglenesen H a k s e h Emil ügyvédet választotta meg. Reméljük, hogy e választás meg fogja hozni a községbírói állásnak azt a tekintélyt, mely ez állást méltan megilleti és consolidálja a viszonyokat, amire e gyakori változáson átment fontos hivatalban nagy szükség is van.

Jótekonycélu hangverseny f. évi november hó 4-ikén a „Hattyu-”teremben tartandó jótekonycélu hangversenyre nagyban készülődnek, s úgy látszik, hogy szép érdeklődés mutatkozik a közönségnél, mely a hangversenyen ennél fogva nagy számmal készül megjelenni. P a l l a v i e n i Majláth Etelka őrgőrné, ki ezen érdekes hangversenyen közreműködik, már november 3-ikán érkezik városunkba, hogy a főpróbán jelen legyen, és a hangversenyen is énekelhessen. Ez alkalommal a vidékről is többen jönnek Pécsre, hogy a jótekonycélu előmozdítsák, és a nemes szívű grófné kellemes énekében gyönyörköd-hessenek.

Ujabb áldozat a vízvezeték érdekében. A vízvezeték munkálatait előhalad-tával rákerült a sor az „ellenvíztartány” létesítésére és az erre legalkalmasabb hely kijelölésére most már „lehetőségessé” válván, ilyenül a tervbe Karay Nándor ügyvédnek a Skokóban levő szőlője vétetett föl. E szőlő megvétele a csütörtöki közgyűlésen tárgyal-tatott, bejelentven a tanács, hogy a tulajdo-nos szőlőjéről, melynek területe nem egészen 2 hold, 5400 frtot kér. E tárgyban hosszabb vita keletkezett, melyben M u t t n y á n s z k y Béla, K i s s József, P a p p József, dr. Z á r a y Károly, B u b r e g h Antal, Ott M á r t o n F ö r s t e r Béla, L i t t k e József, M a j o r o s s y Imre főjegyző, M u n z h a r d t Géza főmérnök és A i d i n g e r János polgármester vettek részt. Meg kell j e g y e z n ü n k , hogy az egész közgyűlés tulságosan magasan k t a l á l t a követelt 5400 frt art, amit egy phylloxera szőlőért valóban halatlann követelések tartunk és csak sajnálhatjuk, hogy a város kényszerhelyzetét e mélyen kizsák-mányoló önzésnek a közgyűlés engedni volt kénytelen és e kényszerhelyzetét belátva a Karay-féle szőlő megvételet elhatározta. — Ugyancsak elhatározta a közgyűlés a Marton József és fiait tulajdonát képező alsó-malton-utcai vízjog megvételet 5400 frtért. — Ugyan-lyl újabb áldozat a vízvezeték érdekében azon határozat, hogy a Weidinger-féle mal-on épület többé nem fog bérbeadattni, hanem leromboltatni, a terület pedig befásittatik. Ennek szükségét dr. Koharics Károly tiszti főorvos fejte ki, hogy így az ezen telek alatt levő püspök malmi forrás és vízosztó tiszta-sága mindenkorra biztosíttassék, mely hatá-rozatért a közgyűlést a legteljesebb elismer-és illeti meg.

A városi erdők hasznosítása a jövő évi költségvetési előirányzat tárgyaláskor beható vita tárgyát képezte a csütörtöki közgyűlésen. A kérdéshez hozzászólt M u t t n y á n s z k y Béla és utalva a káptalan erdei fájának értékesítési módjára, akik tövön adva el szálfajgát, ezért köbméterenkint 2 frt 40 kr. egységárat kapnak, míg mi a vá-gatási költségeket leszámítva, 1 frt 50 krt sem érünk el. — P a p p József szintén ily irányban szólalt föl, a költségvetés adataiból azt bizonyítva, hogy míg a szálfából — min-den költség nélkül — 10550 frtot vesz be a város, addig a vágott fából bevett 14510 frt-ből 9830 frt fölmege a költségekre. — A kérdéshez hozzászólt Aidingér János polgár-mester is, figyelmeztetve a főszólalókat, hogy azon költségek nem csupán a favágatásból és hordatásból származnak, hanem benne foglaltatnak bizottságiapidák, az iskoláknak adott és egyéb, a város kötelezettsége szerint kiszolgáltatandó tüzelőfák is. Ezen kívül, mint a polgármester igen helyesen ki-fejté, e kérdésben nem lehet figyelmen kívül hagyni a nagyszámu erdei munkások sorsát sem, mely szegény városi polgárok kereseti forrását nem lehet elvenni. Ugy szintén figye-lembe veendő, hogy az erdei gazdalkodásba másnak is van beleszólása, így a közigazga-tási bizottság erdészeti osztályának és nagyon megköti a tulajdonos kezét a törvény is. — Minthogy az erdei hasznosítás igen fontos kérdés, melyet közgyűlésileg részletesen tárgyalni ugy sem lehet, indítványozta, hogy az erdőmester kellő szakértők meghallgatásával tegyen jelentést, nem lehetne-e az erdő hasznosításánál esetleg más kezelési eljárásnál nagyobb hasznot elérni, — mi el is fogad-tatott.

Tűz pusztította el e hét elején Siklóson Csányi M. háza tetejét mely számvál volt fedve. A tűz vasárnap 8 óra táján az utca felőli részen keletkezett eddig ismeretlen okból. A tetőn kívül mintegy száz szák kukorica és sok ruhanemű pusztult el. Szeren-csére a legnagyobb szélcsend volt és így a tűzoltók gyorsan elfojthatták azt. A ház biztosítva volt.

A rendőrségi hírságok, illetőleg rendőri jóvedelmek csekélyége jánosi Engel József városi képviselőt a költségvetés tár-

gyalásakor fölszólalásra bírta, ki azon hitben lévén, hogy az összes bírságok a városi pénztárt illetik, azokat keveslet és fölhitva a rendőrfőkapitány figyelmét, hogy e téren nagyobb szigorúsággal járjon el, a mikor bizonyára nemcsak nagyobb lesz a vend a városban, de a jövedelmek is szaporodni fognak, miután, mint mondom, a bírságlásra városunkban igen tag és hálás tér kínálkozik, amennyiben hogy mennyiségű ebet szájkosár nélkül látunk csatangolni az utcákon, a lakók és különösen egyes borkereskedők bűzös folyadékot eresztnek ki az utcákra és igen sokszor láthatjuk, hogy egyes kocsi tulajdonosok gyors vágatva hajtának, mely nem mondja ázsiai, hanem bizonyára konstantinápolyi állapotokat a polgármester figyelmébe ajánlja. Aidinger János polgármester nyomban válaszul is, megmagyarázza, hogy e támadás teljesen alaptalan és hogy ha e tételnél apadás van, oka abban keresendő, hogy időközben az országos törvények elleni kihágások után befolyó bírságpenzeket az állampénztárba kell befizetni és csak a helyi szabályrendeletek után befolyó bírságpenzek illetik a városi pénztárt, illetve a különböző jótékony alapokat. Ugyan ilyen értelemben szólt föl Lechner Gyula rendőrfőkapitány is, hangsúlyozva, hogy az ezrekre rugó állami bírságpenzekről a városi költségvetésben nem számolhat el, de meri állítani, hogy e bírságpenzekből az elmúlt évben több folyt be nálunk, mint bármely más megfelelő nagyság városban. A helyi szabályrendeletek áthágói is keményen meg szoktak bírságoztatni, azonban sokszor eredménytelenül, mert a felek folyományodván a belügyminiszterhez, a bírságokat legtöbbször aránytalanul kis összegekre szállítja le. E fölszólalásokkal az ügy véget ért és mi csak azt jegyezzük meg, hogy nem volna-e célszerű, ha a rendőrfőkapitány hivatali évenként egyszer kimutatást adna ki az állami és városi bírságokról? Ez nem kerülne sok fáradságba és — nagyon tanulságos kimutatás lenne.

Halottak napja. Fagyos őszi szél köszöntött be halottak napjára. Az idő eddig derült képe hirtelen komorrá lett. A mély bánathoz megfelelő hangulatba hozza a gyászszókat. A könnyek szinte megfagynak majd a sírok felett. Már napok óta látjuk a szebbnél szebb koszorúkat, melyekkel az elhunytaknak öveik kedveskedni fognak. Ez idén pedig fájdalom fölötté soknak jutott ki a szomorú kedveskedésből. A múlt évi pusztító járvány áldozatainak sírját ezuttal díszítik föl először halottak napján. A főreáliskola ifjúsága is felkeresi szeretett bajtársukat, a két kitűnő deakot L i t t k e Lajost és W u r m Antalt — kiket ifjúságuk teljében ragadott el a járvány. E értékes koszorút helyeznek el a sírjukra. E szomorú napon adjon minden gyászolónak nyugtot, vigaszt az a tudat, hogy „feltámadunk.”

Tisztviselők fizetés-javítása. Országszerte észlelhető napjainkban azon irányzat, hogy a tisztviselők fizetése javíttassék. Ez irányzat a szó legszorosabb értelmében vett közzsükségletnek felel meg, mert elmondhatjuk, hogy, kivéve a katonatiszti és közbiztonsági állásokat, Magyarországon nincs tisztviselői állás, mely az álláshoz kötött képesítettségnek és az abban megkívánt munkának megfelelően díjaztatnék és a tisztviselők társadalmi állásához mért legerényebb igények kielégítésére a szükséges eszközöket a tisztviselői rendelkezésére megadná. A fizetés-emelés helyes irányzatát magának fogadta el a kormány, magáévá tette Tolnavármegye, Debreczen és más városok, amivel az illetők csak önmagok iránt tartozó kötelességüknek tettek eleget. Pécs város tisztviselői karában szintén volt ilyen irányú mozgalom a költségvetési előirányzatot tárgyaló pénzügyi szakbizottság a fizetés-emelést egyszerűen elvetette. Míg egyrészt készségesen ismerjük be, hogy tisztviselőink tervezett fizetésemelésére igen tetemes összeggel rontaná a városi költségvetést és emelné a városi pótdadót, mely pedig a létesítendő nagy munkálatokkal amúgy is nagyon igénybe fog vevetni, másrészt meg vagyunk győződve, hogy e nagy munkálatok és különösen a vízvezeték sikeres megvalósítása esetén, mihez kétség nem fér, tisztviselőink fizetés javításra vonatkozó jogos igényei meg fognak valósulni annál is inkább, mert ha az erre vonatkozó kérelem ideig-óráig meghallgatatlanul hagyható is, végleg elmulasztható sokáig nem lesz, mert a végzettségben levőknek kérés szava erős és átható. Bizonyíték erre azon körülmény, hogy a fizetés-emelésre, illetőleg lakbérátalányra vonatkozó kérelem mellőzésére a városi kezelő személyzet drágasági pótlék iránt nyújtott be kérvényt, melyet azonban a közgyűlés — a tanács javaslatára — tekintettel a város nehéz pénzügyi helyzetére — ez idő szerint függőben hagyott. — E határozat is csak egy okkal több arra, hogy a fizetés-javítás végleges eldöntését sürgezzük, mert az élelmi szerek, a lakások folytonos drágulásával különösen a kisebb fizetésű tisztviselők fizetése egyre tarthatatlanabb lesz. — Fizetés-emelés azonban mégis történt a különben szűkmarku közgyűlésen és ebben Suha Rezső erdőmester részesült kinek 1000 frt fizetése, egy találtatván, hogy az nem felel meg az erdőmester hasznos szolgálatainak, hogy ez érdemes és nagyobb tanulmány után oklevelet szerzett régi tisztviselő és szakhivatali főnök megélhetése biztosították, **400 frttal megjavított.** — Stern Ede szállásbiztos nyugdíjaztatási kérvénye pedig úgy intéztetett el, hogy a lakatnyák teljes rendezése, amikor is a szállásbiztos állás megszüntethető lesz, Stern szállásbiztos nem nyugdíjaztatik, hanem neki évi 800 frt fizetésen kívül 200 frt működési pótlék engedélyeztetik, mi azonban a nyugdíjba nem fog beszámíttatni. E változtatásokkal a városi tisztviselők évi fizetése 87131 frtra rug.

Szakács, néptápláló és cukrászszakképzés nyílik meg f. évi november hó 4-ikén Hanoverban. E kiállításon a jó nevű öv. Wurster Edéné udvari cukrázdája is képviselve lesz a következő tárgyakkal: Egy méter nagyságú elegans kasettal melyben confekt cukorkák vannak izlésesen elhelyezve, továbbá 8 drb igen szép torta speciálisok stb. stb. Mind eme kiállítandó tárgyak dícséretre válnak készítőjüknök Oroszy Sándor úrnak, az említett cég derek üzletvezetőjének. Reméljük, hogy a pécsi cukrász és sikerült darabjai, most is mint mindenütt általános tetszéssel fog találkozni Hanoverban. Az 1887-iki Lipcei kiállításból kifolyólag, Berlin, Drezda, Lipcei I. udvari szállító cukrász cégek, tekintélyes megrendeléseket tettek a Wurster cégnek, az ott kiállított tárgyak után, s reméljük, hogy a siker most sem marad el, mit e jó nevű cég meg is érdemel.

Uj váltó úrlapok. A pénzügyminiszterium közhírre teszi, hogy a régebb kiadású váltó úrlapok f. é. dec. 31-vel forgalmon kívül helyeztetnek és ezen időtől fogva csakis az új (kékszürke, illetve világosbarna) úrlapok lesznek használhatók. 1892. évi január 1-től fogva régi úrlapra kiállított úgy fog tekintetni, mint ha bélyegezve nem volna. A régi úrlapok az egész 1892. éven át a m. kir. bélyegtárak és adóhivataloknál ajakra becserélhetők lesznek.

Petroleum a vetéspszítói főreg ellen. A francia mezőgazdasági körökben jogos feltűnést kelt M. De c a u x, a „Société entomologique de France” tagjának egy közleménye: „1888-ban — írja Decaux — a dögészféreg (Silpha opaca) keresésére indultam, s e közben Solesmes (Nordmege) község répföldjeim mentem keresztül; itt hirtelen feltűnt nekem egy repadúló, mely bekelve a többi, cserebogár alcák (Melolontha vulgaris) által félig elpusztítottak közé, teljesen épen és gyönyörűen vált ki. Az illető dülő tulajdonosa azt állította, hogy ezt a részt éppúgy munkálta meg, mint szomszédjai és nem tudta okát adni, hogy a cserebogarak miért kimélték éppen azt. A dülő megvizsgálásánál

a talajban nagyon sok rongyhulladék-részt találtam, melyet a tulajdonos trágyával használt; egy solesmesi kereskedőtől vette azt, akit viszont egy vasutársulattól 4000 mázsa elhasznált tisztogatott rongyot vásárolt. Ezen petroleummal átítatott rongyok védtek meg a répatermést a földben élő férgek ellen. Ez évben (1891) ismét ellátogattam Solesmesbe s hosszabb ideig tartózkodtam ott. A fentemlített répföld tulajdonosa azt állította, hogy 1888 óta a tisztogatott rongyokkal trágyázott földön nyoma sem volt a féregpusztításnak. — Erre megtudakoltam az illető kereskedőtől mindazok neveit, kik tőle ily rongyokat vásároltak s ezeket sorra meglátogattam, valamenynyien megerősítették, hogy azon rongyok használata folytán trágyaszor gyanánt, földjeiken sem cserebogarak, sem az agrotie segetum, vagy más álcá nem mutatkozott. Ugyanezt saját vizsgálataim nyomán én is megerősíthetem. — Decaux ezenkívül megállapította, hogy ily petroleummal itatott rongyok a czukorrépat a nematodák ellen is megvédtek és pedig, ellentétben az erősen és biztosan, de nem sokáig ható szénkénnel legalább három évi időtartamra. Decaux reméli, hogy e felfedezés az eddig filloxeramentes szőlőknek is javára fog valni.

Uj zenemű. Gömöri Lajos szegedi könyv- és zeneműkereskedőtől „S z e g e d i b i m b ö k” címmel ma négy darab eredeti magyarált kaptunk; a dalokat, D a n k ó Pista, a híres szegedi cigányprímás fejtette kórára, énekhangra, M e n n e r János pedig zongorára alkalmazta őket. Három dalnak a „Halold-e vidám szerelmem.” „Budapestben szokása leányoknak” és a „Csárdás, ez ám a csárdás” címűeknek szövegét is „Dankó irta, de az első, az »Orgona fa virágzik a kertemben» című Szávay tollából való. A »Szegedi bimbók»-at Dankó Pista ifjú Erdélyi Nacain ajánlotta kartársi tisztelettel. A mű ára 1 frt. Kapható minden könyv- és zeneműkereskedésben.

Divatudósítás a bekövetkező téli időnyre. Az ismert selyemárú cég Henneberg Zürichből a következőkről értesít bennünket: Tavaszi jósálatom a selyem begünlis szövetre nézve csakugyan megvalósult; mert az első helyet vivta ki s híhető, hogy e helyet továbbra is megtartja. Nincs selyemszövet, mely ennél tetszősebb volna akár színet, akár kiállítást tekintve. Az első rendű londoni és párizsi cégek nagy megrendeléseket tettek selyem damaszt szövetekben, különösen társasági öltözökre. Nagyon keresik a szalag mintákat, valamint a kosárákat virággyalakkal, kisebb, nagyobb alakokban, legfőképp pedig a kalászmintákat. Megemlítsere méltók meg: Surah, Satin merveilleux, Armura noblesse, Changeant stb. A béli évadban nagy szerepet fognak játszani: a csikos selyem gaze arany szálakkal, sima selyem gaze pontfokkal és Crépe de Chine mindenféle színárnyalatban.

Veges hírek. N i a m e s n y Antal elhunyt gyertyamosi plébános végreudeitelleg 60,000 frtot hagyott jótékonycélra — T ö r ö k Béla szergszárdi ügyvéd 7 éves leánykaja Pannika meghalt. — Baján Szepremi Jenő színigazgató társulata működik meglehetősen pártolás mellett. — R e n n e r Endre porrogaszt, királyi ev. lelkész meghalt 55-ik évében. — N o v e m b e r 4 - é n nyitják meg ünnepélyesen az özevgye gróf Somsich Imréné által alapított óvodát Míkében. Es alkalommal Somogyvármegye küldött-ségileg üdvözli a jótékony urnót.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos
FEILER MIHALY.
Med. univ.
Dr. WALLERSTEIN BÓDÓG
szülész, nő- és gyermekorvos.
Rendel. u. lakásán a Majláth-téren: az irlgalmas-rend u. épületében d. e. 11—12-ig, d. u. 1/2—1/3-ig.
Fogorvosi műtéteknek rendelő idő:
d. u. 1/2 3 órától kezdve. 3742

Pécsi kir. táblai értesítő.

1891. évi október hó 31-én.

Tárgyalásra bejelentett ügyek.

I. Polgári tanács.

Gruber Gusztáv.

V.

546. Dr. Dietrich J. gr. Schmidegg K. s t. 2000 frt.
562. Süveges Gy. s t. Jagicza L. s t. 1730 frt.
773. Meer J. s t. Klack J. végr.
775. Kirchknopf A. Felzer Mné ingatlan.
2848. Domokos J. Kandó L. zárlat.
2924. Stockinger J. Fonyó L. végr.
2962. Massán Gy. Massán F. végr.
2963. Massán Gy. Massán F. igazolás.
2984. Fischl M. Faics L. végr.
3221. Viosz B. Molnár Jné végr.
3076. Zzalay F. Szalay D. birtokper.
4507. Vertheimer J. Lischka M. s t. végr.

Zsabokrszky Ferencz.

III.

975. Kovács J. Kassa J. tkv.
1004. Tikker J. Mautner A. 108 frt.
1005. Özv. Rozs Gyné Rozs E. s t. 341 frt.
1951. Buday J. Boczok Gyné.
1052. Németh J. Schneckengerber J. tkv.
1066. Tóth F. hagy.
1091. Tosjok M. Horváth B. végr.
1119. Nagy J. s t. Schwart Jné sommás per.
1121. Csató F. Jäger István végr.
1154. Pongrácz J. Czvetko Gy. tkv.
1164. Szivér J. Konyhás J tkv.
1189. Somogyi M. hagy.
1219. Viener D. Kecskés Gy. végr.
1236. Pupp F. Volf R. s t. tkv.
1245. Freund S. Recsei J. tkv.
1245. Udvasy F. Faics K. s neje végr.
3893. Baranya m. községi jegyzők nyug. alapja, Ollós J. végr.
4213. Feldreich D. özv. Nyarady Zsné végr.

Tolnai Antal.

III.

- 1512 Özv. Kiss Jné Kiss Gy. s t. som. visszsh.
1513. Molnár J. Gyenei J. 37 frt 23 kr.
1515. Szalai J. Huser P. 70 frt.
1541. Belevary J. ifj. Markó J. s neje 100 frt.
1542. Vosgics V. Vosgics M. 61 frt.
1547. Kaszai J. s neje Hetessy Dné 72 frt.
1700. Veisz M. Horváth Gy. s t. 48 frt.
1914. Jankovics S. Szántó A. 192 frt.
1915. Schvabach S. G. Schwimmerling S. 85 frt.
1922. Kohn testv. Kaufman J. 11 frt.
2395. Grün Zs. Grosz P. 17 frt.
2401. Haberfeld T. M. Justin 68 frt.
4428. Bata J. Bata F. mesgye igazítás.
4430. Kardos F. Kardos J. 100 frt.
4431. Kardos F. Kardos J. felfolyamodás.

Dr. Dámpf Sándor.

III.

1539. Özv. Horváth J. Hegedüs J. 100 frt.
1617. Recsei J. Lausch J. s t. 500 frt.
1637. Kovács J. Riesz J. 110 frt.
1638. Simon J. Grosch H. tartás.
1932. Vajda Gy. Vajda Fné 270 frt.
2197. M. franc. bizt. társaság Muik And. 8 frt 55 kr.
2210. Kram A. Ambach J. 150 frt.
2254. Asztalos J. Tasy P. 4 frt.
2285. Sós J. idősb Sós S. 53 frt.
2316. Schvabach Zs. dr. Reiner J. 10 frt.
4634. Veisz J. András Mayr. 73 frt.
4636. Somi ref. egyház Szalai Zs. végr.
4637. Somi ref. egyház Szalai Zs. 400 frt.

Tóttóssy Béla.

V.

694. Vöczkondi R. Vöczkondi J. 1170 frt.
1061. Orosz E. Kovács J. 1491 frt.
1072. Baranya m. gyámp. Ereth H. 2198.
1073. Deák J. Deák Zs. örökösödés.
1225. Vilhelm J. Heim K. birtokper
4510. Bachrach M. fiai Grancz M. 129 frt.
4644. Schvabach Zs. Freund A. 150 frt.

II. Polgári tanács.

Bócz Alajos.

612. Bótz J. Schaumberger O. 240 frt.
614. Blum J. Weber B. 100 frt.
624. Szabó J. özv. Béres F. s t. 434 frt.
626. Boda K. Boda P. s t. 500 frt.
631. Kovács S. Vimathy F. 85 frt 7 kr.
637. Bernhard Mné Schäffer H. 500 frt.
639. Kristóf J. Karakas S. 56 frt.
641. Goldstein J. Tőljék A. 260 frt.
642. Papp A. és neje Erdöss F. 100 frt.
643. Stern K. Schwarc S. 83 frt 12 kr.
644. Meder J. s t. Maurer J. 56 frt 50 kr.
672. Dekán P. Retler Gy. két ló v. 300 frt.
4579. Pongracics M. Mausner T. 100 frt.
4584. Menczer K. és fia cég Braun M. 50 frt 71 kr.

Kisfaludy Imre.

941. Czifrák Gy. Simonovits A. s t. tulajdon.
943. Markó K. ifj. Szebényi J. 635 frt.
988. Königsberg L. Lencz Gy. 1160 frt.
3361. Zsigulits J. s t. ifj. Berták J. s t. végr. érvnyt.
3387. Bartonicsok J. s t. Hornung J. örökség megítélés.
4270. Schlágl Adám és neje Schlágl K. gond. alá hely.
4504.)
4506.) Czell Ö. s t. özv. Kriszitanits A. ell. pénz. kiutalv.
4505.)
4642. Banizs Róza Tóth A. által képviselt végreh. k. k. Tóth J.

Graff Károly.

III.

871. Krausz L. Szkendarovits S. 133 frt.
872. Id. Kasa F. ifj. Kasa F. 125 frt.
873. Szabó Pné Szabó F. s t. 120 frt.
874. Péntes J. Takács J. 160 frt.
875. Tóth Fné Tóth M. 200 frt.
2098. Kovács J. Lőrincz M. som. visszsh.
2115. Vörös J. Vadasz J. 43 frt.
2144. Schleier J. s t. Lengyel Zs. 200 frt.

Pilch Antal.

III.

1015. Batics J. Kovacsics A. 116 frt.
1104. Teppert F. Studer F. papi járand.
1276. Ifj. M. Keszthely b.-sztl.-györgyi h.-erd. vasut 195 frt.
1278. Kamernics Jné Bartal Gy. 77 frt.
1279. Mozsonyi S. Stern S. 300 frt.
1363. Milder G. Oberitter V. 90 frt.
1732. Boskovics J. Müller S. 135 frt.
1733. Szatecz L. Krausz Gy. 61 frt.
1734. Mum J. Günszberger J. 52 frt.
1796. Ringbauer L. Eszterbauer Lné 170 frt.
1926. Közalap ügyigazgatóság Preczlmayer A. 9 frt.
2116. Kunfi S. Stenitz J. som. visszsh.
3048. Magyar P. Bali G. 76 frt.
3196. Fischl S. Pandur M. 85 frt.
3962. Marián Gy. Marián F. 125 frt.

III. Büntető tanács.

Dr. Lukács Adolf.

V.

1041. Pesztesics J. lopás.
1051. Máté J. lopás.
1055. Bender L. sulyos t. sértés.
1059. Fellner J. s neje sikk.
1061. Veszelinovics Jné lopás.

III.

1063. Nagy J. lopás.
1086. Lázár G. becsületsért.
1087. Németh Gy. ingatlan rong.
1088. Purbusz Szabol J. ingatlan.
1089. Horváth F. s t. rágalm.
1099. Halász T. vagyon rong.
1100. Pap M. rágalmazás.
1117. Aranyás L. rágalmazás.
1126. Brachman L. rágalm.
1145. Szabó J. s t. könnyű t. sért.
1167. Varga J. sulyos t. sért.
1195. Embesovits J. s t. lopás.
1218. Vesztergombi F. lopás.

- 2078. Glavina A. sikk.
- 2094. Orbán J. emberölés.
- 2095. Petre A. s t. súlyos t. sért.
- 2113. öz. Foki Ané okirat hamis.
- 2117. Míse Gy. rablás.
- 2151. Kollasi Gy. lopás.

III.

- 1227. Vosgies J. lopás.
- 1235. Horváth Gy. s t. becsületsértés stb.
- 1813. Bozsolik F. súlyos t. sért.
- 2068. Bársony A. rágalmazás.
- 1214. Nyul M. rágalmazás.
- 2101. Birderi S. lopás.

Balogh Károly.

Jövedéki ügyek.

V.

- 1031. Deutsch A. s t.
- 1056. Frank Sné.
- 1057. Maté Fné.

- 2080. Deutsch A. s t.
- 291. Sziladi J. hát. ell. erőszak.
- 321. Presnus Gy. lopás.
- 464. Bott Gy. becsülets.
- 499. Gerzó Gy. súlyos t. sért.
- 901. Kubinszky J. izzora
- 1502. Szabó J. becsülets.
- 2077. Fekete Gy. s t. hamis tanuzás.
- 2082. Kolompár B. lopás.
- 2116. Szoki J. gyilkosság.
- 2134. Horváth Győző J. lopás.

Pulez Imre.

V.

- 181. Steiner J. s t. sikk.
- 335. Kismester J. becsülets.
- 344. Györkö Mné könnyű t. sért
- 348. Dávid M. s t. könnyű t. sértés.
- 351. Reiman Balogh J. súlyos t. sért.
- 1831. Kóvér J. s t. tulajdon ell. kihág.
- 2115. Ifj. Foki F. hát. ell. erőszak.
- 2133. Növi J. feljelentési ügye.

Elintézett polgári ügyek.

Heybenhagyva:

- 921. Tóth K. Ledovits K. s t. 74 frt.
- 1973. Csapó S. David J. 196 frt.
- 3197. Horváth J. öz. Horváth M.-né végr.
- 3247. Jökl János hagyatéka.
- 3306. Tieger S. Steiner M. 340 frt.
- 3676. Romits L. Scharer I. 310 frt.
- 4225. Scholz A. és fia, Rend L. 22 frt.
- 1197. Rohonezi R. öz. Horváth Gy.-né 400 frt.
- 1206. Farkas F. I-né. Kruttán M. 100 frt.
- 1207. Farkas F. I-né. Kruttán M. 90 frt.
- 1214. Tinnya M. Moticsánác P. 80 frt.
- 1216. Dömötör I. Ács M. 135 frt.
- 1220. Hanek B. Hotola M. 115 frt.
- 1221. Hatlinger M. Zichy M. 220 frt.
- 4547. Meglics A. Kron M. s t. som. vissz.
- 2198. M. Francz. bizt. társ. Musik Gy. 4 frt.
- 2252. öz. Holler I.-né Schwartz H. 157 frt.
- 3429. Brosovits Misó, Pallián M. 200 frt.

Megváltoztatva:

- 1741. Mélm Gy.-né Rikken Albert 150 frt.
- 1916. Stangl E. Spiegel J. 77 frt.
- 3721. Selencser J. Gelencser J.-né tkv.
- 3453. Idősb Keller K. Rudolf Gy. s neje 355 frt.

Részben megváltoztatva:

- 1742. Danó J. Tóth J. 170 frt.
- 3649. Hoisch S. Nagy I. költség
- 1205. Farkas F. I-né. Kruttán M. 300 frt.
- 2118. öz. Farkas F. I-né. Kruttán M. 180 frt.
- 4564. Mohácsi P. Bruszt I. 250 frt.

Feloldva:

- 2481. Bakos J. öz. Bakos F.-né végr.
- 4114. Bárány D. Horváth G. végr.

Rendelvényileg:

- 1213. Geézy J. s neje hagy.
- 2029. Dr. Roth Zs. Herczfeld S. 20 frt.

Visszautasítva:

- 4113. Bárány D. Horváth G. végr.

Árverési hirdetés.

A sásdi kir. bíróság mint tkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Baranyamegye gyámpénztára** végrehajtatonak

Teer Mihályné szül. Krtz Gertrud

végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. tvszék (a sásdi kir. járásbíró) területén levő Gödre községben fekvő a gödre 45. sz. tjkvben foglalt 51. hsz. 261. sz. háznak, udvartér és kertnek fele részére 204 frt 80 kr, és az ugyanazon tjkvben foglalt 298. hsz. szőlőnek fele részére az árverést 273 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1891. évi november hó 27. napján délelőtt 10 órakor** Gödre község bírói házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 20 frt 48 krt s 27 frt 30 krt készpénzben, avagy az 1881. é. 60. t.-c. 42. §-ban jelzett árfojlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60 t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Sásdon, 1891. évi szeptember hó 9-ik napján, a kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Marjovszky,
kir. aljbíró.

A hazai ÁSANYIAZATOK LEGJOBBJA
között foglalt helyett a
Vera-forrás.
Az orvosok által melegen ajánlva.
Kapható minden tiszkezes-
kedésben és vendéglőben.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállítatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelegebb orvosi ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálaliratai érdek nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétíval. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr. Altmann Károly**, Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító rőpíratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Árverési hirdetés.

Siklós nagyközség tulajdonát képező következő javadalmai fognak f. évi **november hó 16-án d. e. 10 órakor** Siklós nagyközség tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatni, és pedig:

1. A **vadászati jog** Siklós nagyközség területén 1892-ik évi január 1-től kezdődő hat évre 50 frt kikiáltási ár mellett.

2. A **helypénzszedési jog** az évenként tartatni szokott négy országos vásáron 1400 frt kikiáltási ár mellett 1892-ik évi január 1-től kezdődő három évre.

3. A **helypénzszedési jog** a heti és naponként tartatni szokott kosaras vásárokon 2400 frt kikiáltási ár mellett 1892. évi január 1-től kezdődő három évre.

Zárt ajánlatok — ha azok 10% bánatpénzzel ellátva az árverés megkezdése előtt érkeznek be — elfogadhatnak.

Az árverési föltételek a községi irodában megtekinthetők.

Siklós, 1891. évi október hó 26-án.
Koharits József **Belicek Gyula**
jegyző. bíró.

Pályázat

sz 1892-ik évben szükséges felépítményi agyazási anyag szállítására.

A pécs-barcsi és mohács pécsi vasutak felépítményi anyagának pótlására 1892. évben szükséges ágyazási anyagra, továbbá a pécs-barcsi vasút Szt-Lőrincz-pécsi vonalrészen levő felépítményi homokágyának befedésére szükséges rostált kavicsnak szállítására ezennel pályázat hirdettetik

Az ágyazási anyagszükséglet a pécs-barcsivasútra mintegy 3200 kbm., a mohács-pécsi vasútra mintegy 3800 köbméter, a rostált kavics-szükséglet pedig mintegy 3600 köbméter, mely mennyiségek a szükséghez képest 25%-kal felemelhetők, vagy 25%-kal alább is szállíthatók.

Az ágyazási anyag lehet durva homok vagy bányakavics, vagy pedig tört kavics; a Szt-Lőrincz-pécsi vonalrészen alkalmazandó fedkavics azonban csakis rostált bányakavics lehet.

Az ajánlatok tehetőek együttesen vagy külön, csak az ágyazási anyagra és külön rostált fedkavicsra az anyagok minősége és azok termelési helye azonban megnevezendő és az anyagról minta esatolandó.

A benyújtandó ajánlatokban az egységár köbméterenként teendő ki és pedig az ágyazási anyagnál a pécs-barcsi és mohács-pécsi vasút bármely állomására — a fedkavicsnál pedig a pécs-barcsi vasút Szt-Lőrincz állomására — zállítva az egységárba befoglalandók a termelés, febrakás és az ajánlatba kitett állomásra való bérmentes szállításnak költségei. Ha az ajánlattevő csupán a termelésre és febrakásra teszi ajánlatát, ez a körülmény világosan megemlítendő.

Úgy az ágyazási anyag, mint a rostált kavics szállítása legkésőbb ápril hóban a megrendelés napjától számítandó 14 napon belül megkezdendő és naponként legalább harmincz vasuti teherkocsival szállítandó mindaddig, míg a megrendelt mennyiség beszállított.

A szállítási határidő be nem tartása esetében a szállító költségére és veszélyére az egész megrendelt anyag vagy ha annak egy része lenne még hátralékban, ezen mennyiség más czégnél fog megrendelteni.

A szállításra vonatkozó ajánlatok 50 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és a borítékon ezen felirattal: „Ajánlat felépítményi ágyazási anyag szállítására“ legkésőbb 1891. évi **november 30-án, déli 12 óráig** a pécs-barcsi és mohács-pécsi vasutak üzemigazgatósága titkárságánál (Andrássy-út 2. sz. III. emelet) bérmentve nyújtandók be.

Az ajánlatba befoglalandó azon nyilatkozat is, hogy ajánlkozó ajánlatával 1891. év végeig kötelezettségben marad, és hogy az ágyazási anyagra vonatkozólag beleegyezik abba, hogy az ajánlat alapján vele kötendő szerződés — ha az a szerződés felek egyike részéről sem mondatik fel — egy-egy további évre érvényben marad. Az ajánlattal egyidejűleg a pécs-barcsi és mohács-pécsi vasutak főüzintáránál (Andrássy-út 2. sz. III. em.) az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy évadékképes értékpapirokban teendő le s a letett összeg után nyert letétjegy az ajánlathoz esatolandó.

Az értékpapírok azonban 10%-kal a napi árkeleten alul számítandók

Elkésve vagy bánatpénz nélkül beérkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

A pécs-barcsi és mohács-pécsi vasutak üzemigazgatósága fenntartja magának határozottan azon jogot, hogy az ajánlatok között minczen tekintet nélkül az árra és feltételekre, szabadon választhasson.

Budapest, 1891. október hóban.

A mohács-pécsi és pécs-barcsi vasút üzemigazgatósága.

Utányomat nem díjaztatik.

Eladó malom.

Háságy községben, a pécsi járásban két kőre járattu **malom** szabad kézből eladó **6000 frtéért** előnyös feltételek mellett. A hozzátartozó kert és rét, mely 4 1/2 hold 1200 □ öl évente **500 frt** jövedelmet hoz. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal és a tulajdonos **ACKERMANN EDE** Háságyon. 3747

Megérkezett!!

A legújabb kész, kezdett és előnyomott **kézi munkák**, legalkalmasabb **ajándék** úgy **karácsonyra**, mint **új évre**.

Mindenféle kézi munka kellékekkel dús választékban szolgálhatunk

Róth és Rosenthal

Király-utca. 3748

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

Ügyvédi irodámat

a mai napon **Kissfaludy-utca 5. sz.** házba (m. kir. főpósta közelében) tettem át. Pécsét, 1891. okt. 26.

Dr. Nick Alajos

3743.

ügyvéd.

'LE GRIFFON'

legjobb szivarka-papír.

Kapható:

ALT és BÖHM kereskedésében **PÉCSÉT**.

Egy boszniai faju 16 8 éves,

lovaglásra és teherhordásra egyaránt alkalmas e l a d ó.

Tudakozódhatni **Országot 13-ik szám** alatt az udvarban. 4750

GUMMI-

különlegességek, kitűnő francia gyártmányok, tucataja 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frt. Preservatívok hülygek részére darabja 2 frt és 2 frt 50 kr. Felkötők stb. stb. Igen használható **mintagyűjtemény** (áll 25 drbból) 5 frt. **Teljesen megbízható** szállítás.

REIF J. specialista

Bécs, IV. Margarethenstrasse No. 46.

Árjegyzékek ingyen, franco és titoktartás mellett.

NACH AMERIKA.

Fahrkarten

bei der 3382

Niederländisch Amerikanischen Dampfschiffahrts Gesellschaft.

Kolowratring 9 **WIEN.**

IV Weyringgasse 7a

Prospecte u. Auskünfte promptest u. unentgeltlich.

Kürzeste, schnellste und billigste Reise

Az őszi időnyre!

Legelegánsabb őszi öltözetek 13 frt 50 krtól fölfelé.
Téli nadrág férfiaknak . . . . . 4 „ 80 „ „
Téli kabátok „ . . . . . 11 „ 75 „ „
 Továbbá legújabb **gyermeköltözetek, Paletot-ok**
és Mentschikof-ok, mindezeket a legjobb, tiszta
 gyapjuszövetekből legizlésebben elkészítve ajánlja dús
 választékban, a legjutányosabban számított

● **szabott árakon** ●

az

Első bécsi férfi és gyermek ruha-üzlet

SCHMITZ SOMA

Pécsett, Király-utca 1-ső szám. 3738

Pontos kiszolgálás.

Eddig földtlenulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

MAAGER VILMOS-tól BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és **könnyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.**

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III./3., am Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

PECSETT: Sipőcz István, Zsiga László, ifj. Erreth János és az Irgalmasok gyógyszerárában, Reeh Vilmos, Spitzer Sándor fia kereskedésében. 3725

Vízvezetési munkálatok.

Vízvezetési munkálatok.

Alólírott tudatom a n. é. közönséggel, hogy **vízvezetési munkálatokat is** elvállalok és a bevezetést szolid, tartós munkával, jutányos áron eszközölöm.

Tervek és költségvetések készségesen elkészíttetnek. Tisztelettel

Hillebrand Ferencz

3744

Király-utca 47.

Vízvezetési munkálatok.

THE MUTUAL

newyorki életbiztosító társaság.

Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesei nincsenek.

Alapított 1843.

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztosító társasága és a legnagyobb biztonságot nyújtja. Összes biztosítéki alap január 1-én:

367 millió forintnál több.

Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak

760 millió forintot

meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy

210 millió forint csupán nyeresémnyekre esik.

A kiváló előnyök, melyeket a »Mutual«-nál eszközölt biztosítás nyújt, kitűnnek a következő kötvénypéldaeredményéből, mely szerint a nyeresémnyek a kötvény lejáratánál a biztosított összeget csaknem háromszorosára emelték. 3-ik példa. 1844-ik számú kötvény

biztosított összege . . . . . 10.000.— dollár,

Felhalmozott nyeresémnyek . . . . . 10.619.— dollár,

Összesen kifizetett . . . . . 20.619.— dollár,

a mire összesen díjak fejében befizetett 6.326.— dollár,

Eszerint tiszta nyeresémny . . . . . 14.294.— dollár.

A »The Mutual« kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. Hadi kockázat feletti előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadékbiztosítások különösen jutányosak. Minden egyéb tekintetben, ugyintén ügynökségek elvállalására nézve is bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság Budapest,
 bécsi-utca 5. sz. 3595

Bátorkodunk tisztelettel köztudomásra hozni, hogy

műszaki irodánk

Király-utca 16. sz. alatt a régi katonai kórházban
 van, hol magánházak

belső vízvezetési berendezésére

vonatkozólag szívesen fogadunk el jelentkezéseket s az ezen berendezésekre vonatkozó **kölségkimutatókat** díjmentesen készítjük el.

Pécsett, 1891. július havában.

A pécsi vízműépítés vezetősége.

(Zellerin Mátyás.)

Tekintettel az épülő vízvezetésekre és azon körülményre, hogy a város rövid idő múlva már ezzel láttatik el vízzel, bátor vagyok tudomásra hozni, hogy 25 év óta fenálló gyáram a magánvezetékek létesítésére be van rendezve és hogy az ily műveletek a városi mérnöki hivatal felügyelete alatt készülnek.

Mint hogy czégem volt az első, ki ezen ipar-ágat itt helyben művelte, ez okból oly tapasztalatokkal bírok, hogy e tekintetben bármily versenyt felveszem.

Kérem a t. Czimet, nekem alkalmat adni, szakserü és czélszerű tapasztalataimat a vízmű-berendezés terén értékesíteni, és megbízásaival megtisztelni.

Fővilágosításokkal, árszabásokkal és tervezetekkel, valamint a városi csőhálózat megfürásának árával, úgy az előírt bejelentési ívek kitöltésével a városi hatósághoz szívesen állok ingyenes rendelkezésre.

Nagy raktáram mindenféle vízvezetési tárgyakkól konyhák, klosettek stb. részére üzlethelyiségemben mindenkor megtekinthetők.

A magánházakban a vízvezeték bármely vállalkozó által s nemcsak a városi vállalkozási czég által rendezhető be.

Tisztelettel

Kindl Ferencz,

vízvezeték, gőzgép,
 mechanikai ésépület-felszerelési tárgyak gyára
 Nepomuk-utca 33. sz.

3751